

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Комітет з питань етики

РІШЕННЯ

від 10 березня 2025 року № 9 (145)

про внесення на розгляд

**Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти
подання про наявність у дисертації кандидата наук
з державного управління Заболотного Андрія Володимировича
«Правове регулювання професійної діяльності в сфері державної служби:
публічно-управлінський аспект» фактів порушення вимог з питань
текстових запозичень без посилання на джерело (академічного плагіату)**

До Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (далі – Національне агентство) надійшла скарга від Міщенка Романа Івановича щодо виявлення в захищеній 15 грудня 2021 року на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.867.03 при Інституті законодавства Верховної Ради України дисертації кандидата наук з державного управління Заболотного Андрія Володимировича «Правове регулювання професійної діяльності в сфері державної служби: публічно-управлінський аспект» фактів академічного плагіату (реєстр. № 42-24-АД від 19.08.2024, далі – скарга).

Комітет з питань етики (далі – Комітет) своїм рішенням від 23 серпня 2024 року № 59 (124) прийняв скаргу до розгляду.

Про прийняття скарги до розгляду Комітетом були поінформовані правонаступник Інституту законодавства Верховної Ради України, Дослідницька служба Верховної Ради України, а також Заболотний А.В. Водночас копія скарги оприлюднена на сайті Національного агентства.

Перевірку викладених у скарзі відомостей здійснював уповноважений підрозділ секретаріату Національного агентства, який 03 грудня 2024 року надав Голові Комітету Звіт перевірки відомостей щодо наявності в дисертації кандидата наук з державного управління Заболотного Андрія Володимировича «Правове регулювання професійної діяльності в сфері державної служби: публічно-управлінський аспект» фактів академічного плагіату з результатами проведеного аналізу виявлених у дисертації за допомогою відповідного програмного забезпечення фрагментів збігів щодо неправомірного використання наукових текстів, ідей, розробок, наукових результатів і матеріалів інших авторів без відповідного посилання (далі – матеріали перевірки).

На ознайомлення членів Комітету матеріали перевірки були передані Головою Комітету 09 грудня 2024 року та визначено доповідачем Назарова І. В.

30 січня 2025 року до Національного агентства надійшло звернення Заболотного А. В. з клопотаннями про зупинення провадження та надання достатнього часу (з урахуванням граничного строку розгляду) для аналізу матеріалів і підготовки додаткових пояснень з метою їх надання до Національного агентства, а також про можливість залучення його наукового керівника Шаповала В. М., д.ю.н., професора, члена-кореспондента НАН України.

При цьому Заболотним А. В. додані пояснення щодо текстових збігів в його дисертації та публікаціях Дрозда О.Ю., Гаркуші А.Т., Чурсіна О.В., Охотникової О.В., Мацюка В.Я., які було наведено у скарзі. Зазначені пояснення були вивчені членами Комітету.

В частині клопотання Заболотного А.В. про зупинення провадження та надання достатнього часу (з урахуванням граничного строку розгляду) для аналізу матеріалів й підготовки додаткових пояснень з метою їх надання до Національного агентства, Комітет виходив з того, що відповідно до пункту 15 Порядку розгляду скарг/повідомлень щодо фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, затвердженого Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти (протокол від 24 жовтня 2023 року № 16 (45), зі змінами, далі – Порядок розгляду) інформація про дату, час і місце розгляду скарги/повідомлення на засіданні Комітету, а також проєкт рішення Комітету та результати проведеного аналізу у разі виявлення за допомогою відповідного програмного забезпечення фрагментів збігів щодо неправомірного використання наукових текстів, ідей, розробок, наукових результатів і матеріалів інших авторів без відповідного посилання та/або результатами проведеного аналізу доказів, які підтверджують (у разі наявності) факт фабрикації, фальсифікації, представлені у вигляді порівняльної таблиці, надсилаються особі, стосовно дисертації якої розглядається скарга/повідомлення, не пізніше ніж за десять днів до дати проведення засідання Комітету електронною поштою, якщо відомо про спосіб зв'язку з особою.

Разом з тим, Заболотному А. В. за його запитом від 24 січня 2025 року результати проведеного аналізу виявлених за допомогою відповідного програмного забезпечення фрагментів збігів щодо неправомірного використання наукових текстів, ідей, розробок, наукових результатів і матеріалів інших авторів без відповідного посилання були вже надані листом Національного агентства від 27 січня 2025 року.

На підставі наведеного Комітет своїм рішенням від 10 лютого 2025 року звернувся до Заболотного А. В. про надання інформації щодо способу зв'язку із його науковим керівником Шаповалом В.М., та у разі отримання такої інформації, – запросити Шаповала В. М на відкриту частину засідання під час розгляду Комітетом скарги 42-24-АД, і, водночас, відмовив Заболотному А. В. у клопотанні про зупинення та/або відтермінування розгляду скарги 42-24-АД.

Доповідач за скаргою проаналізував матеріали перевірки скарги, а також пояснення Заболотного А.В. та визнав їх достатніми для її розгляду Комітетом по суті.

За наслідками вивчення матеріалів перевірки та інформації, наданої доповідачем, Комітет дійшов висновку про наявність фактів академічного плагіату в дисертації кандидата наук з державного управління Заболотного Андрія Володимировича «Правове регулювання професійної діяльності в сфері державної служби: публічно-управлінський аспект».

У дисертації Заболотного А.В. за допомогою програмного забезпечення виявлено відтворення без належних посилань на джерело запозичення фрагментів опублікованих наукових праць інших авторів:

- Дрозд О. Ю. Правове регулювання проходження державної служби в Україні: проблеми співвідношення норм трудового та адміністративного права : дис. ... докт. юр. наук. Дніпропетровськ, 2017. 438 с.

- Гаркуша А. Т. Адміністративно-правовий статус Національного агентства України з питань державної служби : дис. ... канд. юр. наук. Одеса, 2017. 257 с.

- Охотникова О. В. Меритократія як механізм формування управлінської еліти: теоретико-методологічні засади : дис. ... канд. наук з держ. упр. Київ, 2019. 208 с.

- Оболенський О. Ю. Державна служба: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2003. 344с.

- Державна служба : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; редкол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), О.Ю. Оболенський (заст.голови), С. М. Серьогін (заст. голови) [та ін.]. К. ; Одеса : НАДУ, 2013. Т. 2. 348 с.

- Кірмач А.В. Правове регулювання проходження державної служби: європейський досвід та його впровадження в Україні : дис... канд. юр. наук. Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2010. 214 с.

- Мацюк В. Я. Державна служба у системі трудових відносин: теоретико-правові проблеми : дис. ... докт. юр. Дніпропетровськ, 2017. 425 с.

- Прудіус Л. В. Управління якістю професійного навчання державних службовців в Україні: теоретико-організаційний аспект : Дис... докт. наук з держ. упр. Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. Дніпро, 2018. 519 с.

- Кізілов Ю. Ю. Особливості проходження державної служби в Україні в умовах адміністративної реформи : дис. ... канд. наук з держ. упр. Національна академія державного управління при Президентові України. Київ, 2017. 197 с.

- Лі, Жуйтін Концепція нового державного управління Т. Геблера та Д. Озборна: теоретичні засади та практика : дис. ... канд. наук з держ. упр. Івано-Франків. нац. техн. ун-т нафти і газу. К., 2016. 200 с.

- Пархоменко-Куцевіл О.І. Теоретико-методологічні засади формування, розвитку та модернізації системи державних посад : дис. ... докт. наук з держ.

упр. Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України, 2012. 310 с.

- Сурай І. Г. Формування й розвиток еліти в державному управлінні України. дис. ... докт. наук з держ. упр. Київ, 2013. 408 с.

- Шпекторенко І. В. Управління професійною мобільністю державних службовців. : дис. ... докт. наук з держ. упр. Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України. Дніпропетровськ, 2012. 478 с.

- Іманбердієв Д. Ч. Становлення та розвиток державної служби на сучасному етапі державного будівництва Киргизької Республіки : дис. ... докт. держ. упр. Національна академія державного управління при Президентіві України. Київ, 2013. 533 с. (рос.мов.).

Разом з тим, за результатами вивчення матеріалів перевірки та інформації, наданої доповідачем, Комітет дійшов висновку щодо неврахування окремих фрагментів, наведених у Порівняльній таблиці з результатами проведеного аналізу виявлених у кандидатській дисертації Заболотного А. В. за допомогою відповідного програмного забезпечення фрагментів збігів щодо неправомірного використання наукових текстів, ідей, розробок, наукових результатів і матеріалів інших авторів без відповідного посилання (додаток 1 матеріалів перевірки), а саме: на с.5 фрагмент «Разом з тим <...> Основним Законом України»; на с.6 «Для вивчення <...> та інших»; на с.6–7 «У публікаціях <...> їх вирішення [13]»; на с.7 «У даному аспекті <...> законодавцем»; на с.28 «Автор вважає <...> до добросовісності»; на с.44 «У країнах <...> обов'язків», – та, відповідно, про виключення з переліку джерел щодо неправомірного використання наукових текстів, ідей, розробок, наукових результатів і матеріалів інших авторів без відповідного посилання у дисертації Заболотного А.В. наукової праці: Кірмач А.В. Правове регулювання проходження державної служби: європейський досвід та його впровадження в Україні : дис... канд. юр. наук. Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2010. 214 с.

При оцінці матеріалів перевірки Комітет керується пунктом 21 Порядку розгляду, згідно з яким будь-які документи чи свідчення про наявність або відсутність у дисертації та/або наукових публікаціях, у яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації не є вирішальними, не мають наперед визначеного значення для Комітету і враховуються в сукупності з іншими документами та матеріалами при прийнятті рішень відповідно до цього Порядку.

Під час розгляду скарги на засіданні Комітету Заболотний А. В. звернувся до Комітету з клопотаннями про зупинення провадження розгляду скарги Національним агентством та про можливість залучення Оржаховської А. А., колишнього вченого секретаря спеціалізованої вченої ради Д 26.867.03 при Інституті законодавства Верховної Ради України.

Комітет бере до уваги, що відповідно до абзацу першого пункту 41 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 року № 1197 (далі

– Порядок № 1197), яким, зокрема, регулюються питання позбавлення наукового ступеня кандидата наук, звернення з інформацією щодо академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації розглядає Національне агентство відповідно до встановленого ним порядку.

Згідно із пунктом 15 Порядку розгляду інформація про дату, час і місце розгляду скарги/повідомлення на засіданні Комітету, а також проєкт рішення Комітету та результати проведеного аналізу у разі виявлення за допомогою відповідного програмного забезпечення фрагментів збігів щодо неправомірного використання наукових текстів, ідей, розробок, наукових результатів і матеріалів інших авторів без відповідного посилання та/або результатами проведеного аналізу доказів, які підтверджують (у разі наявності) факт фабрикації, фальсифікації, представлені у вигляді порівняльної таблиці, не пізніше ніж за десять днів до дати проведення засідання Комітету надсилаються електронною поштою скаржнику, закладу, спеціалізована вчена рада якого прийняла рішення про присудження наукового ступеня, та особі, стосовно дисертації та/або наукових публікацій якої розглядається скарга/повідомлення, якщо відомо про спосіб зв'язку з особою.

Участь зазначених осіб і представника закладу у засіданні Комітету не є обов'язковою. Вказані особи вважаються повідомленими про дату, час і місце засідання з дня, наступного за днем оприлюднення відповідної інформації на вебсайті Національного агентства.

Комітет бере до уваги, що у відповідь на інформування про дату, час і місце розгляду скарги/повідомлення на засіданні Комітету Національне агентство вже отримало два листи від Дослідницької служби Верховної Ради України з обґрунтованою відмовою від участі представників установи у засіданні Комітету.

У частині клопотання Заболотного А. В. про зупинення провадження розгляду скарги Національним агентством Комітет виходить з того, що відповідно до рішення Національного агентства щодо розгляду листа Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 17.07.2024 № 42229.4/К/1059.7/24/40.2 щодо правової невизначеності дії закону в часі у частині здійснення Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти перевірки та розгляду скарг/повідомлень про порушення академічної доброчесності у докторських (кандидатських) дисертаціях, захищених до 06.09.2014, тимчасово зупинити провадження (в частині розгляду та перевірки) у Національному агентстві із забезпечення якості вищої освіти скарг/повідомлень про порушення академічної доброчесності у докторських (кандидатських) дисертаціях, захищених до 06.09.2014, до законодавчого врегулювання розгляду таких скарг та/або офіційного тлумачення Верховного Суду (протокол № 13 (63) від 23 липня 2024 року).

Також Комітет бере до уваги, що відповідно до підпункту 7 пункту 2 розділу XV Закону України «Про вищу освіту» підготовка кандидатів та докторів наук, розпочата до 1 вересня 2016 року, здійснюється закладами вищої освіти та науковими установами відповідно до законодавства, що діяло до набрання

чинності цим Законом. За результатами захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук та наукового ступеня доктора наук у спеціалізованих вчених рада, утворених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері наукової і науково-технічної діяльності, відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», здобувачам наукових ступенів присуджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері наукової і науково-технічної діяльності, ступінь кандидата або доктора наук відповідно до законодавства, що діяло до набрання чинності цим Законом, та видається диплом кандидата або доктора наук.

Також згідно із пунктом 2 постанови Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 № 1197 «Деякі питання присудження (позбавлення) наукових ступенів» атестація осіб, підготовка яких на здобуття наукових ступенів кандидата, доктора наук розпочата до 1 вересня 2016 року, здійснюється спеціалізованими вченими радами, утвореними відповідно до затвердженого цією постановою Порядку, присуджуються наукові ступені кандидата, доктора наук відповідно до законодавства, що діяло до набрання чинності Законом України від 1 липня 2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту», та видається диплом кандидата, доктора наук Міністерством освіти і науки.

Відповідно до пункту 38 Порядку № 1197, особа, якій за рішенням МОН (МОНмолодьспорту, ВАК) видано диплом доктора (кандидата) наук, може бути позбавлена відповідного ступеня у разі виявлення порушень вимог нормативно-правових актів з питань атестації наукових кадрів, чинних на момент прийняття рішення МОН (МОНмолодьспортом, ВАК) про видачу відповідного диплома або затвердження рішення ради про присудження ступеня доктора філософії.

Згідно з абзацами першим, четвертим пункту 40 Порядку № 1197 (в редакції, чинній на момент прийняття рішення МОН про видачу диплома) у МОН розглядаються звернення щодо порушення вимог з питань авторського права, академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації – безстроково.

Відповідно до пункту 9 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567 (в редакції, чинній на момент прийняття рішення МОН про видачу диплома, далі – Порядок № 567) дисертація на здобуття наукового ступеня є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто здобувачем у вигляді спеціально підготовленого рукопису або опублікованої монографії. Підготовлена до захисту дисертація повинна містити висунуті здобувачем науково обґрунтовані теоретичні або експериментальні результати, наукові положення, а також характеризуватися єдністю змісту і свідчити про особистий внесок здобувача в науку.

Відповідно до пункту 14 Порядку № 567 виявлення в дисертації, авторові якої вже видано диплом доктора чи кандидата наук, текстових запозичень без посилання на джерело, є підставою для прийняття рішення про позбавлення його наукового ступеня.

Окрім того, згідно з пунктом 4.7. Положення про спеціалізовану вчену раду, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 14 вересня 2011 року № 1059, якщо рада встановила, що здобувач використав ідеї та розробки, текстові запозичення, наукові результати та матеріали інших авторів без посилання на джерело, то рада знімає дисертацію з розгляду незалежно від стадії проходження без права її повторного захисту. У цьому разі заява про зняття дисертації з розгляду не приймається, а до МОНмолодьспорту надсилається рішення ради разом з авторефератом і стенограмою засідання. А відповідно до пункту 1.9. цього Положення у разі порушення радою вимог нормативно-правових актів з питань присудження наукового ступеня доктора чи кандидата наук МОНмолодьспорт скасовує прийняте радою рішення і може вжити до неї заходи в межах своєї компетенції, у тому числі до зупинення діяльності цієї ради.

Відповідно до частини четвертої статті 42 Закону України «Про освіту» вважається, зокрема, академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства. Таким чином, наявність у дисертації «текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело», узгоджується із визначенням академічного плагіату, закріпленим частиною четвертою статті 42 Закону України «Про освіту».

Згідно з частиною дев'ятою статті 19 Закону України «Про вищу освіту» Комітет з питань етики розглядає питання порушення академічної доброчесності і вносить відповідні подання до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Відповідно до частини сьомої статті 281 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня кандидата наук, доктора наук у разі встановлення відповідно до законодавства фактів академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти здійснюється у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України, та може бути оскаржене відповідно до законодавства.

На підставі наведеного, відповідно до частини дев'ятої статті 19 Закону України «Про вищу освіту», частини четвертої статті 42 Закону України «Про освіту», частини сьомої статті 281 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», пунктів 38–41 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 року № 1197, пунктів 21–22 Порядку розгляду скарг/повідомлень щодо фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, затвердженого на засіданні Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (протокол № 16 (45) від 24 жовтня 2023 року, зі змінами), з урахуванням чинних на момент прийняття рішення МОН про видачу відповідного диплома Заболотному А. В. пунктів 9, 14 Порядку

присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, та пунктів 1.9, 4.7 Положення про спеціалізовану вчену раду, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 14 вересня 2011 року № 1059, Комітет

ВИРІШИВ:

1. Відмовити Заболотному А. В. у клопотанні про залучення колишнього вченого секретаря спеціалізованої вченої ради Д 26.867.03 при Інституті законодавства Верховної Ради України (нині – Дослідницька служба Верховної Ради України) Оржаховської А.А.
2. Відмовити Заболотному А. В. у клопотанні про зупинення провадження розгляду Національним агентством скарги 42-24-АД.
3. Внести на розгляд Національного агентства подання про наявність у дисертації кандидата наук з державного управління Заболотного Андрія Володимировича «Правове регулювання професійної діяльності в сфері державної служби: публічно-управлінський аспект», захищеній 15 грудня 2021 року за спеціальністю 25.00.01 – теорія та історія державного управління на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.867.03 в Інституті законодавства Верховної Ради України (Дослідницька служба Верховної Ради України), порушення вимог з питань текстових запозичень без посилання на джерело (академічного плагіату) із неврахуванням у Порівняльній таблиці з результатами проведеного аналізу виявлених у кандидатській дисертації Заболотного А. В. за допомогою відповідного програмного забезпечення фрагментів збігів щодо неправомірного використання наукових текстів, ідей, розробок, наукових результатів і матеріалів інших авторів без відповідного посилання (додаток 1 матеріалів перевірки) таких фрагментів: на с.5 «Разом з тим <...> Основним Законом України»; на с.6 «Для вивчення <...> та інших»; на с.6–7 «У публікаціях, <...> їх вирішення [13]»; на с.7 «У даному аспекті <...> законодавцем»; на с.28 «Автор вважає <...> до добросовісності»; на с.44 «У країнах <...> обов'язків», – а також виключенням з переліку джерел щодо неправомірного використання наукових текстів, ідей, розробок, наукових результатів і матеріалів інших авторів без відповідного посилання у дисертації Заболотного А. В. наукової праці Кірмач А. В. Правове регулювання проходження державної служби: європейський досвід та його впровадження в Україні : дис... канд. юр. наук. Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2010. 214 с.

Голова Комітету

Артем АРТЮХОВ